



Ghidul ICDP pentru Facilitatori

Prezentul document a fost publicat de UNICEF în anul 2005 parte a unui set de materiale cunoscut sub denumirea de „ICDP mochila”, de K. Hundeide și N. Armstrong

Material tradus în cadrul proiectului „International Child Development Program – strategie de prevenire a inegalităților, violenței sociale și familiale”, finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România și implementat de Asociația SOS Satele Copiilor România, în perioada 15 martie 2014 – 15 mai 2015
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014.

CUPRINS:

I Introducere

- Vă invităm să motivați alte persoane să își analizeze relațiile cu copiii
- Care este esența muncii dumneavoastră
- Pașii pe care o persoană de îngrijire îi face prin participarea la programul ICDP
- La ce rezultate vă puteți aștepta de la munca dumneavoastră
- Conținutul programului ICDP
- Opt linii de îndrumare pentru o bună interacțiune
- Șapte principii ale sensibilizării

II Implementare

- ICDP cu persoanele de îngrijire
- Agenda celor 12 întâlniri
- Ciclul introductiv
- Ciclul celor 3 dialoguri
- Ciclul celor 8 linii de îndrumare
- Ciclurile de evaluare și consolidare

III Monitorizare

- Listele 1 și 2 de verificare de auto-monitorizare
- Notă cu privire la utilizarea listelor de verificare
- Întâlnirile de planificare cu ceilalți facilitatori
- Jurnalul
- Descrierea participării persoanelor de îngrijire la întâlniri

I INTRODUCERE

VĂ INVITĂM SĂ MOTIVAȚI ALTE PERSOANE SĂ ÎȘI ANALIZEZE RELAȚIILE CU COPIII!

Felicitări pentru decizia de a participa la primul proiect de auto-formare ICDP, încercând programul ICDP în practică!

Prezentul document urmărește să vă ajute și să vă îndrume în munca dumneavoastră cu persoanele de îngrijire în următoarele câteva luni.

Partea principală conține o descriere a conținutului întâlnirilor dumneavoastră cu persoanele de îngrijire. Există anumite instrumente menite să vă ajute să transmiteți mesajul programului într-o manieră bazată pe participare și dinamică: fotografii, grafice, chestionare și un număr de exerciții. Acestea se regăsesc în fișierul intitulat „Instrumente” de pe CD, iar în prezentul document veți întâlni referiri la acesta.

Există, de asemenea, și numeroase materiale video ICDP care sunt disponibile de la ICDP - discutați despre cum le puteți utiliza cu formatorul dumneavoastră.

Seminarul ICDP la care ați participat a abordat baza conținutului principal al ICDP, astfel încât materialul din prezentul document nu vă va fi în totalitate necunoscut. Acesta pornește și de la informațiile din broșura „Și eu sunt o persoană” pe care ați primit-o deja.

Înainte de a demara implementarea programului cu persoanele de îngrijire, petreceți două săptămâni exersând cele 3 dialoguri/8 linii de îndrumare în interacțiunile dumneavoastră cu copii din grupe diferite de vârstă, de la bebeluși la copii cu vârsta de până la 11 ani. În plus, realizați-vă propriile profiluri de interacțiune pentru aceste interacțiuni, conform descrierii din broșura „Și eu sunt o persoană”. Acest lucru vă va ajuta să conștientizați mai bine propriul mod de comunicare cu copiii și vă va pregăti pentru implementarea ICDP cu persoanele de îngrijire.

Dacă ceva vi se pare neclar, vă rugăm să vă asigurați că luați legătura cu formatorul ICDP/formatorul pentru îndrumări suplimentare!

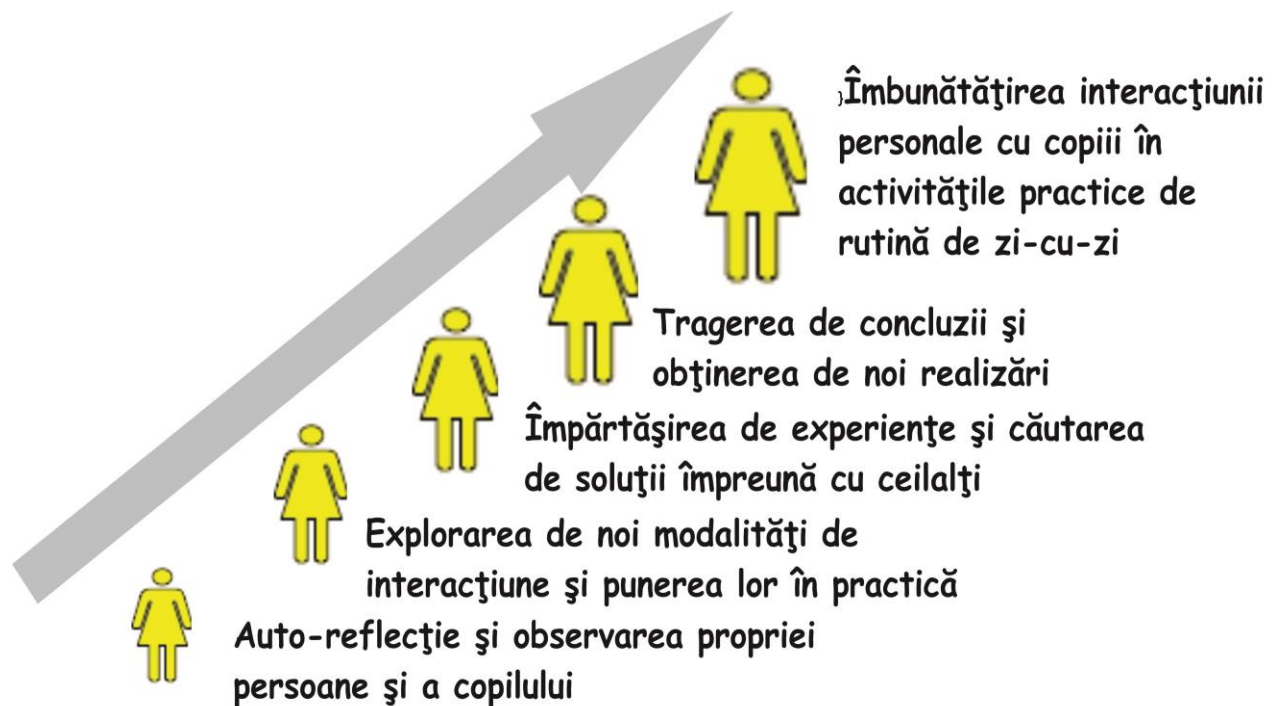
Vă dorim să vă bucurați de munca dumneavoastră!

CARE ESTE ESENȚA MUNCII DUMNEAVOASTRĂ?

Activitatea unui Facilitator ICDP constă în îndrumarea și sprijinirea, demonstrarea și transmiterea de empatie și entuziasm, motivarea și construirea încrederii persoanelor de îngrijire.

Sarcina dumneavoastră nu este să impuneți cunoștințe, ci să facilitați anumite procese împreună cu persoanele de îngrijire care vor ajuta în scoaterea la lumină a capacității interioare de îngrijire existente și le vor dezvolta acestora încrederea în valorificarea acestui potențial într-o manieră abilă și plină de sensibilitate:

PAȘII PE CARE O PERSOANĂ DE ÎNGRIJIRE ÎI FACE PRIN PARTICIPAREA LA PROGRAMUL ICDP:



LA CE REZULTATE VĂ PUTEȚI AȘTEPTA DE LA MUNCA DUMNEAVOASTRĂ?

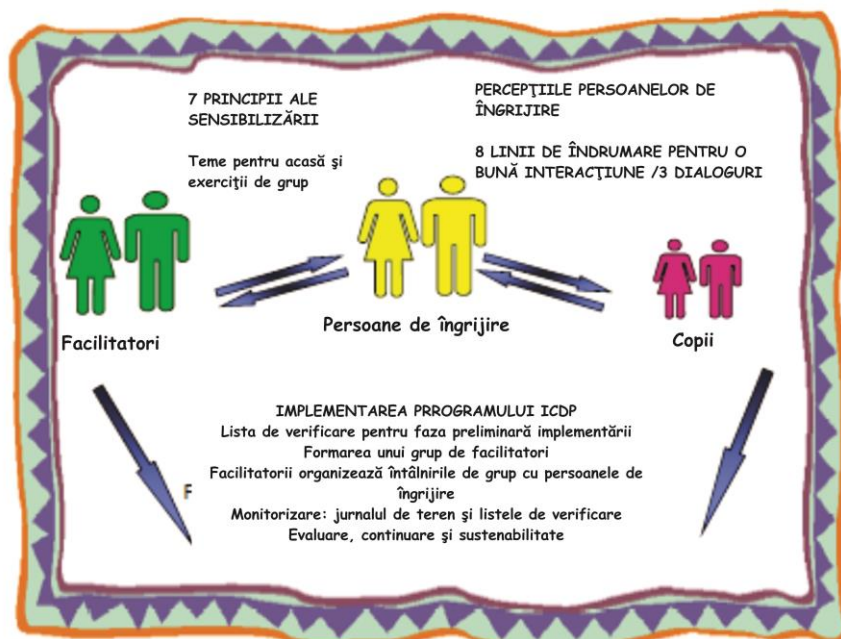
În legătură cu persoanele de îngrijire:

- O mai bună introspecție, înțelegere și conștientizare din partea persoanelor de îngrijire a calităților pozitive ale îngrijirii care trebuie și pot să existe între acestea și copil.
- Persoanele de îngrijire dezvoltă un sentiment mai puternic de încredere în sine în rolul pe care îl au de persoane de îngrijire.
- Abilitățile persoanelor de îngrijire de a observa și înțelege reacțiile copiilor sunt îmbunătățite.
- Comunicarea dintre persoanele de îngrijire și copiii acestora se bazează mai mult pe punctul de vedere și intențiile copiilor.
- Persoanele de îngrijire demonstrează mai multă sensibilitate și considerație față de copii.

În legătură cu copiii:

- Sentimentele copiilor pentru persoanele de îngrijire sunt mai pozitive decât înainte.
- Copiii dobândesc siguranță emoțională, devin mai deschiși și mai încrezători.
- Aceștia încep să dezvolte un vocabular mai bogat.
- Își dezvoltă imaginația și creativitatea și încep să caute explicații și să pună întrebări mai mult decât înainte.
- Învăță să planifice și să reflecteze mai mult înainte să acționeze.
- Reușesc să își controleze mai bine comportamentul, să îi respecte pe ceilalți și demonstrează o mai bună capacitate de a coopera cu ceilalți.

PRINCIPALELE COMPONENTE ALE PROGRAMULUI ICDP



Mesajul programului către persoanele de îngrijire este exprimat în „Cele 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune”. În cele „7 principii ale sensibilizării”, liniile de îndrumare vizează modalitățile de comunicare a mesajului către persoanele de îngrijire.

Programul este implementat prin intermediul întâlnirilor cu facilitatorii care lucrează direct cu grupele de persoane de îngrijire. Facilitatorii organizează întâlniri de planificare pentru a pregăti agendele întâlnirilor cu persoanele de îngrijire. Aceștia utilizează liste de verificare, de monitorizare și țin jurnale de teren. Acolo unde circumstanțele practice o permit, un grup de facilitatori primește sprijin de la un formator care participă la întâlnirile de planificare ale acestora.

La finalul proiectului are loc o evaluare, de regulă prin interviuarea facilitatorilor și persoanelor de îngrijire în discuții tip „focus grup” și prin intermediul chestionarelor scrise.

OPT LINII DE ÎNDRUMARE PENTRU O BUNĂ INTERACȚIUNE

La nivel emoțional:

- 1 Arătați dragoste și sentimente pozitive copilului
- 2 Continuați și răspundeți la inițiativele copilului
- 3 Stabiliți un dialog personal intim - verbal și non-verbal
- 4 Lăudați și oferiți confirmări copilului

La nivel de mediere:

- 5 Ajutând copilul să se concentreze pe lucruri și situații din mediu
- 6 Comunicând sensurile și arătând entuziasm față de experiențele copilului
- 7 Extinzând și îmbogățind experiența copilului prin corelarea subiectelor, comparații, fantezie și creativitate
- 8
 - a. Stabilind limite într-o manieră pozitivă și oferind alternative la ceea ce nu i se permite copilului să facă
 - b. Reglementând și îndrumând copilul în acțiunile și proiectele sale

ȘAPTE PRINCIPII ALE SENSIBILIZĂRII

- 1 Stabilirea unei relații bazate pe încredere cu persoanele de îngrijire.
- 2 Redefinirea pozitivă a copilului - pentru a vedea copilul ca pe o persoană:
 - a. Punctând persoanelor de îngrijire anumite caracteristici și calități pozitive ale propriilor copii.
 - b. Etichetând pozitiv ceea ce par a fi caracteristici negative ale copiilor.
 - c. Reactivând amintiri plăcute despre relația pozitivă a persoanei de îngrijire cu copilul.
 - d. Utilizând exerciții prin care persoanele de îngrijire să descopere calitățile pozitive și competențele copilului.
- 3 Activarea persoanelor de îngrijire în legătură cu tema/linia de îndrumare care este discutată:
 - a. Solicitând persoanelor de îngrijire să își auto-evalueze interacțiunile personale cu copilul pe baza celor 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune
 - b. Prin exemplificare: solicitând persoanelor de îngrijire să dea exemple de interacțiuni cu copiii
 - c. Atribuind persoanelor de îngrijire sarcini de observare în legătură cu copiii
 - d. Solicitând persoanelor de îngrijire să încerce și să testeze noi modalități de comunicare și interacțiune cu copiii pentru a afla ce funcționează cel mai bine
- 4 Confirmând competența persoanelor de îngrijire și punctând ceea ce are deja o conotație pozitivă în interacțiunile existente cu copiii.
- 5 Apelând la o abordare interogativă pentru a direcționa discuțiile persoanelor de îngrijire despre ce înseamnă o bună interacțiune.
- 6 Încurajând împărtășirea și ascultarea atentă în rândul persoanelor de îngrijire, în cadrul întâlnirilor de grup, pentru a învăța din experiențele celorlalți.
- 7 Utilizând două stiluri de comunicare în relația cu persoanele de îngrijire.
 - a. Un stil personalizat de explicare, folosind propriile dumneavoastră exemple personale.
 - b. Un stil empatic interpretativ, adică descriind modul în care copilul trăiește situația, comparând experiența copilului cu situații similare ce implică adulți

I IMPLEMENTARE

ICDP CU PERSOANELE DE ÎNGRIJIRE:

Agenda descrie conținutul celor 12 întâlniri cu persoanele de îngrijire. Întâlnirile sunt împărțite în 4 cicluri: Introduktiv, Cele 3 dialoguri, Cele 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune, Ciclurile de consolidare și evaluare - conform celor de mai jos.

Există de regulă un interval de o săptămână între fiecare întâlnire. Aceste întâlniri de grup durează de regulă aproximativ 2 ore. Copiii sunt invitați să fie prezenți la a doua întâlnire.

AGENDA CELOR 12 ÎNTÂLNIRI

<u>Ciclu:</u>	<u>Întâlnire:</u>	<u>Conținutul întâlnirii:</u>
Introduktiv	1	Explorarea concepțiilor despre copii, despre rolul persoanei de îngrijire și despre creșterea copiilor în general
	2	Reactivarea aspectelor pozitive din practicile și tradițiile locale de creștere a copiilor; copiii sunt prezenți
	3	Explorarea conceptului de empatie
Cele 3 dialoguri	4	Explorarea caracteristicilor unei bune comunicări emoționale
	5	Explorarea modului în care vorbim cu copiii pentru a le promova și extinde înțelegerea
	6	Explorarea modului în care reglementăm comportamentul copiilor și în care stabilim limite
Cele 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune	7	Prezentarea broșurii „Și eu sunt o persoană” și explorarea liniilor de îndrumare 1 și 2
	8	Explorarea liniilor de îndrumare 3 și 4
	9	Explorarea liniilor de îndrumare 5, 6 și 7
	10	Explorarea liniei de îndrumare 8a și 8b și elaborarea profilurilor de interacțiune
Consolidare și evaluare	11	Vizită la domiciliu; Strategie pentru viitor
	12	Evaluarea impactului Programului; clubul ICDP

INSTRUMENTE PENTRU FACILITATORI

Prezentul document este însoțit de materialul „**Instrumente pentru facilitatori**”, care vă este destinat pentru a fi utilizat în pregătirea propriei agende a întâlnirilor cu persoanele de îngrijire. În conținutul acestuia veți găsi **Chestionare, Scheme și Fotografii** care se doresc a fi utilizate în diferitele întâlniri, în conformitate cu agenda de mai jos. Formatorul dumneavoastră vă va explica modul de utilizare a acestui document și ariile de flexibilitate, adică acolo unde dumneavoastră vă puteți da frâu liber creativității în pregătirea întâlnirilor cu persoanele de îngrijire.

În ceea ce privește abilitatea dumneavoastră de a pune în practică cele 7 Principii ale sensibilizării promovate de ICDP, puteți monitoriza această coordonată a muncii dumneavoastră folosind periodic cele două liste de verificare din prezentul document; listele de verificare vă vor ajuta să conștientizați faptul că deveniți din ce în ce mai buni în utilizarea metodologiei ICDP în întâlnirile dumneavoastră cu persoanele de îngrijire.

NOTĂ: Consultați-vă cu formatorul dumneavoastră cu privire la utilizarea mostrelor video și a filmelor pentru că acestea necesită adaptarea la cultura locală.

ÎNTÂLNIRILE 1, 2 ȘI 3

CICLUL INTRODUCTIV

Ciclul introductiv acoperă primele trei întâlniri cu următorul conținut:

- Prezentarea programului și cunoașterea participanților; ascultarea poveștilor personale
- Explorarea concepțiilor persoanelor de îngrijire cu privire la propria persoană în rolul de persoană de îngrijire și la creșterea copiilor în general
- Eforturile depuse în vederea creării unei concepții pozitive despre copil și rolul persoanei de îngrijire
- Activarea culturii locale de creștere a copilului
- Explorarea conceptului de empatie
- Analiza modului în care abordăm copiii și relaționăm cu aceștia în diferite stări emoționale
- Exersarea modului în care răspundem ținând cont de starea și nevoile copilului

ÎNTÂLNIREA 1

TEMATICI:

- Prezentarea programului și cunoașterea participanților; ascultarea poveștilor personale
- Explorarea concepțiilor persoanelor de îngrijire cu privire la propria persoană în rolul de persoană de îngrijire și la creșterea copiilor în general
- Eforturile depuse în vederea creării unei concepții pozitive despre copil și rolul persoanei de îngrijire

CONȚINUT ȘI INSTRUMENTE

Participanții sunt informați despre program într-o manieră simplă și directă, fără prea multe propoziții abstracte. Nu este suficient să se realizeze doar o prezentare profesionistă anostă a ceea ce urmează să se întâmple. Este important să demonstrați entuziasm și angajament emoțional față de program pentru a ajunge la sufletul participanților și a-i convinge să îl încerce. Trebuie explicat că anumite informații vor părea familiare și de bun simț, însă atât cercetările, cât și experiența ne-au demonstrat importanța lor pentru dezvoltarea copilului.

Programul este o invitație de participare la un proces de descoperire a abilităților personale și urmărește să consolideze anumite aspecte ale interacțiunii adult-copil care pot contribui la îmbunătățirea procesului de dezvoltare psihosocială a copilului.

Discutați importanța asumării angajamentului de a participa periodic. Jucați un joc social pentru a prezenta pe toată lumea și a „sparge gheața”.

Încurajați persoanele de îngrijire să vorbească despre copiii și familiile lor; spre exemplu puteți scrie diferite întrebări pe bucăți de hârtie pe care să le introduceți într-o pălărie și apoi să solicitați fiecărui participant să extragă o întrebare.

Puteți utiliza: **„Povești celoralți despre copilul dumneavoastră” (pagina 28)**

Utilizați **Chestionarul 1 privind concepțiile persoanei de îngrijire despre creșterea copilului** (a se vedea **„Instrumente pentru facilitatori”**).

Promovați discuția și schimbul de idei, împărțiți participanții în 3 grupuri mici; dați fiecărui grup un set diferit de întrebări.

În plus, solicitați fiecărui grup să enumere calitățile „copilului preferat” și „persoanei de îngrijire preferate”. Scrieți pe tablă câteva calități cheie menționate.

Încurajați persoanele de îngrijire să se uite înapoi la modele din propria copilărie, rugându-i să își amintească aspectele pozitive ale propriilor relații cu părinții sau alte persoane importante. Pentru a face acest lucru, puteți utiliza **„Descoperă copilul din tine” (pagina 28)**

TEMĂ PENTRU ACASĂ: După fiecare întâlnire veți da o temă pentru acasă. Ca și temă pentru acasă utilizați unele dintre întrebările din **„Observați-vă copilul”** și **„Observați reacțiile copilului față de dumneavoastră” (pagina 29)**. Este de preferat să dați teme care să necesite o rezolvare scrisă pentru a nu fi uitate. Este important să încurajați participanții să își facă temele și să le solicite să își noteze experiențele în cuvinte cheie pentru a le putea împărtăși cu ceilalți participanți în următoarea întâlnire.

ÎNTÂLNIREA 2

Nu uitați!

- Să începeți cu un scurt rezumat al principalelor puncte din precedenta întâlnire
- Să invitați apoi participanții să își prezinte temele pentru acasă, ascultându-se cu atenție unii pe ceilalți
- Să alegeți un moment în cadrul întâlnirii pentru a prezenta un cântec pentru copii, un joc, o poveste și să încurajați persoanele de îngrijire să le utilizeze cu proprii copii
- Să organizați o scurtă pauză în timpul întâlnirii și să vă amuzați împreună printr-o activitate care să implice mișcare și care poate stârni râsul

TEMATICI:

- Prezentarea practicilor și culturii locale tradiționale de creștere a copilului și compararea acestora cu modalitățile moderne.
- Discutarea bogăției pe care timpul alocat de părinți pentru a-i învăța un cântec, spune povești, juca jocuri, etc. o poate aduce copiilor.

CONȚINUT ȘI INSTRUMENTE:

Utilizați **Chestionarul 2 despre practicile locale de creștere a copilului** (a se vedea „**Instrumente pentru facilitatori**”).

Participanții sunt împărțiți în 3 grupe pentru discuții în grupuri restrânse despre tematicile legate de modalitățile tradiționale și moderne de creștere a copilului.

Participanții își analizează rutina zilnică discutând în perechi. Utilizați: „**Analizați-vă programul zilnic**” și „**Joaca**” (**paginile 29 și 30**). Concluziile despre joc sunt trase împreună în grupul complet.

Poveștile fac parte din orice cultură și este important ca persoanele de îngrijire să spună povești copiilor. Utilizați „**Exersați spunerea de povești cu copilul dumneavoastră**” (**pagina 31**). Dacă sunt prezenți copiii, implicați-i în această activitate. Împărțiți persoanele de îngrijire în 3 grupe pentru a pregăti un joc de rol despre cum se spune o poveste:

1. Utilizând dialogul cu copilul
2. Folosind o marionetă
3. Persoana de îngrijire spune o poveste personală din viața reală copilului

TEMĂ PENTRU ACASĂ:

1. Spuneți o poveste sau o anecdotă despre dumneavoastră copilului.
2. Descoperiți care este povestea sau cântecul favorit al copilului dumneavoastră.
3. Exersați joaca cu copilul dumneavoastră și arătați-i copilului care era jocul pe care vă plăcea să îl jucați când erați mic.
4. Notați rezolvarea temei pentru acasă pentru a o putea prezenta și celorlalți în următoarea întâlnire.

ÎNTÂLNIREA 3

Nu uitați!

- Să începeți cu un scurt rezumat al principalelor puncte din precedenta întâlnire
- Să invitați apoi participanții să își prezinte temele pentru acasă, ascultându-se cu atenție unii pe ceilalți
- Să alegeți un moment în cadrul întâlnirii pentru a prezenta un cântec pentru copii, un joc, o poveste și să încurajați persoanele de îngrijire să le utilizeze cu proprii copii
- Să organizați o scurtă pauză în timpul întâlnirii și să vă amuzați împreună printr-o activitate care să implice mișcare și care poate stârni râsul

TEMATICI:

- Prezentarea și exersarea conceptului de empatie.

CONȚINUT ȘI INSTRUMENTE:

Trebuie să pregătiți exemple video de interacțiuni bune și nepotrivite. Invitați participanții să discute și să compare o interacțiune bună/nepotrivită după urmărirea mostrelor video. Puteți puncta caracteristicile făcând o pauză în rularea materialului video. Puteți prezenta și scurte momente emoționate din filme renumite (cum ar fi „Viața e frumoasă” sau altele) care pot servi ca exemple de comportament empatic.

Explicați următoarele **scheme** (a se vedea „**Instrumente pentru facilitatori**”): „**Zona de empatie**”, „**Cum să promovați empatia în copilul dumneavoastră**”, „**Ciclul NU**” și „**Ciclul DA**”

Invitați participanții să comenteze; nu uitați să scrieți cuvinte cheie pe un flipchart pentru a le putea parcurge ca și concluzie.

Utilizați **schema „Reacția empatică”** ca și prezentare a exercițiului cu **Fotografii pentru a exersa reacția empatică** (în „**Instrumente pentru facilitatori**”); acestea sunt fotografii cu copii cu diferite expresii, iar sarcina este să exersați cum să comunicați cu un copil care este trist, fericit, gânditor, etc. Solicitați participanților să exerseze prin joc de rol modul de abordare a unui copil trist și introvertit.

Puteți folosi, de asemenea, unele dintre exercițiile de la paginile 32 și 33: „**Deschideți-vă zona de empatie**”

- Puncte de evidențiat: **EMPATIA ESTE CHEIA SPRE O ÎNGRIJIRE DE BUNĂ CALITATE**

Copiii nu se pot dezvolta în mod corespunzător în absența unei relații pe termen lung stabile, îndrumătoare și bazată pe grijă cu persoana primară de îngrijire, o relație care este în mod esențial bazată pe empatie. Empatia este procesul prin care „ne putem în locul celuilalt”, depășim limitele sinelui, înțelegem și simțim ce gândește și simte cealaltă persoană.

Comunicarea între persoana de îngrijire și copil necesită un grad ridicat de empatie. Pentru a comunica eficient, persoana de îngrijire trebuie să se „armonizeze” sau „acordeze” cu copilul pentru a înțelege stările afective și intențiile copilului. Atunci când părinții sunt pe aceeași lungime de undă cu trăirile unui bebeluș, acesta începe să dezvolte sentimentul că ceilalți oameni pot și îi vor împărtăși sentimentele. Acest sentiment pare să se dezvolte în jurul vârstei de 8 luni și continuă să prindă formă în relațiile apropiate pe toată durata vieții.

Atunci când părinții nu se armonizează cu copilul, situația este una foarte supărătoare. Atunci când un părinte nu arată în mod sistematic empatie față de emoțiile copilului - cum ar fi bucurii, lacrimi, nevoia de mângâiere - copilul începe să evite să se mai exprime, chiar dacă poate simte în continuare același emoții. Astfel, o întreagă plajă de emoții poate începe să fie anulată din repertoriul relațiilor personale ale copilului.

Drept urmare, capacitatea de armonizare și reacție a persoanelor de îngrijire față de nevoile și inițiativele copilului reprezintă un bun fundament pentru o îngrijire de bună calitate.

TEMĂ PENTRU ACASĂ:

1. Scrieți o scrisoare copilului dumneavoastră.

ÎNTÂLNIRILE 4, 5 ȘI 6:

CICLUL CELOR 3 DIALOGURI

În fiecare dintre următoarele trei întâlniri sarcina dumneavoastră ca și facilitatori este să invitați persoanele de îngrijire să interpreteze sensul unuia dintre cele 3 dialoguri din programul ICDP.

DIALOGURI DE INTERPRETARE PE BAZA FOTOGRAFIILOR ȘI/SAU EXEMPLELOR VIDEO

Întâlnirea 4: Utilizați **fotografii pentru dialogul emoțional (a se vedea „Instrumente pentru facilitatori)** și, dacă este posibil, și exemple video de interacțiuni adult-copil (consultați-vă cu formatorul dumneavoastră).

Sarcină pentru grupuri:

Descrieți ce vedeți în fotografii sau în clipurile video.

Aduceți la „viață” fotografia: Construiți o narațiune în jurul fotografiei. Creați un dialog pentru interacțiunea adult-copil prezentată în fotografie. Un participant va vorbi ca adultul, iar celălalt ca un copil. Acum repetați dialogul, dar aplicând atât expresiile vocale, cât și expresiile non-verbale corespunzătoare.

Discutați: 1. Care sunt caracteristicile unei bune comunicări emoționale. 2. Cum se simte copilul atunci când un adult își exprimă emoțiile, dar, în același timp, nu se adaptează la starea copilului și nu așteaptă suficient de mult reacția/răspunsul copilului. 3. Cât de important este pentru adulți să *vorbească despre sentimente* cu copiii și pentru copii să se exprime.

Întâlnirea 5: Utilizați **fotografii pentru dialogul de înțelegere (a se vedea „Instrumente pentru facilitatori)**. Dacă este posibil, prezentați exemple video ale interacțiunilor adult-copil în situații cum ar fi una în care adultul dă explicații copilului despre ce citește, face sau observă împreună. Sarcina este ca persoanele de îngrijire să creeze un dialog pornind de la fotografii și să analizeze care sunt caracteristicile unui schimb sau dialog semnificativ.

Întâlnirea 6: Tema ce vizează modul în care este reglementat comportamentul copilului în legătură cu ceea ce nu îi este permis să facă poate fi prezentată arătând fotografii care ilustrează o situație de stabilire a limitelor. Sarcina persoanelor de îngrijire este să facă referire la experiențe similare cu proprii copii și să discute ce tip de comportament din trecut funcționează cel mai bine atunci când încearcă să reglementeze comportamentul și să stabilească limite pentru proprii copii. În plus, solicitați persoanelor de îngrijire să discute ce este corect să se facă atunci când un copil îl lovește pe altul - care este cea mai bună cale de a rezolva un conflict între doi copii?

REZUMATUL ÎNTÂLNIRILOR 4, 5, 6:

Ciclul celor 3 dialoguri

Nu uitați!

- Să începeți cu un scurt rezumat al principalelor puncte din precedenta întâlnire
- Să invitați participanții să își prezinte temele pentru acasă, ascultându-se cu atenție unii pe ceilalți
- Să alegeți un moment în cadrul întâlnirii pentru a prezenta un cântec pentru copii, un joc, o poveste și să încurajați persoanele de îngrijire să le utilizeze cu proprii copii
- Să organizați o scurtă pauză în timpul întâlnirii și să vă amuzați împreună printr-o activitate care să implice mișcare și care poate stârni râsul

TEMATICI:

Întâlnirea 4: Explorarea caracteristicilor unei bune comunicări emoționale

Întâlnirea 5: Explorarea unei modalități semnificative de a vorbi cu un copil

Întâlnirea 6: Explorarea modalităților de a controla comportamentul copiilor și a modului de rezolvare a conflictelor între copii

CONȚINUT ȘI INSTRUMENTE:

Participanții sunt îndrumați să analizeze mostrele video și exemplele din fotografiile care ilustrează cele 3 dialoguri (**utilizați fotografiile pentru dialogul emoțional, de înțelegere și de reglementare din Instrumente pentru Facilitatori**).

Discutați dialogul emoțional analizând situațiile tipice care invită la un asemenea dialog: **CONSOLAREA (pagina 34), ÎMPĂRTĂȘIREA DE EXPERIENȚE ÎNTR-O MANIERĂ JUCĂUȘĂ (pagina 35)**

Discutați dialogul de înțelegere: puteți utiliza **VIZITA ÎN PARC (pagina 36), DAȚI EXPLICAȚII CU PRIVIRE LA TEME COTIDIENE (paginile 36 și 37)**

Discutați dialogul de reglementare: puteți utiliza **STABILIREA LIMITELOR (pagina 37), PROIECTUL DE JOACĂ (pagina 38)**

Scrieți o listă a cuvintelor cheie care au apărut în discuțiile despre fiecare dintre cele 3 tipuri de dialog. Este important să încurajați participanții să își împărtășească experiențele personale cu proprii copii.

TEMĂ PENTRU ACASĂ:

- Tema pentru acasă dată la finalul întâlnirii 4: Observați modul în care comunicați emoțional atunci când îi spuneți copilului „bună dimineată”, când vă luați „la revedere”, când puneți copilul la culcare. Notați-vă comentariile despre modul în care credeți că reacționează copilul. Reflectați la ce puteți face mai bine.
- Tema pentru acasă dată la finalul întâlnirii 5: Observați-vă în conversațiile zilnice cu copilul dumneavoastră. Reflectați asupra modului în care puteți da mai multă semnificație schimburilor și cu participarea deplină a copilului dumneavoastră.
- Tema pentru acasă dată la finalul întâlnirii 6: Observați-vă în acțiune și încercați să descoperiți modul tipic în care aveți tendința de a solicita copilului să facă anumite lucruri. Notați reacțiile copilului. Reflectați asupra celui mai bun mod de a stabili limite pentru copilul dumneavoastră.

ÎNTÂLNIRILE 7, 8, 9 ȘI 10:

CICLUL CELOR 8 LINII DE ÎNDRUMARE PENTRU O BUNĂ INTERACȚIUNE

În următoarele 4 întâlniri veți prezenta cele 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune prin diferite exerciții și teme pentru acasă.

În întâlnirea 7 prezentați liniile de îndrumare 1 și 2

În întâlnirea 8 prezentați liniile de îndrumare 3 și 4

În întâlnirea 9 prezentați liniile de îndrumare 5, 6 și 7

În întâlnirea 10 prezentați linia de îndrumare 8a și 8b

- **FOTOGRAFI:** În documentul „**Instrumente pentru Facilitatori**” veți găsi fotografii **pe care să le utilizați când prezentați cele 8 linii directoare pentru o bună interacțiune.**
- **INTERACȚIUNEA FILMATĂ:** Pregătiți, cu ajutorul formatorului dumneavoastră, exemple scurte și lungi de interacțiuni persoană de îngrijire-copil care ilustrează cele 8 linii de îndrumare/3 dialoguri. Alternativ, puteți începe folosind materialele video ICDP pe care le puteți obține de la ICDP.

Întâlnirile 7 și 8:

PREZENTAȚI FIECARE DINTRE LINIILE DE ÎNDRUMARE 1, 2, 3 ȘI 4 ÎN URMĂTOAREA MANIERĂ:

Împărțiți participanții în grupuri mici. Distribuiți fotografia cu schema care corespunde liniilor de îndrumare emoționale pe care le prezentați - a se vedea **Fotografiile pentru prezentarea celor 8 linii de îndrumare din "Instrumente pentru Facilitatori"**. Sarcina fiecărui grup este să:

- Descrie ce ilustrează și exprimă fotografiile
- Studieze schema și să o completeze
- Discute sensul liniei de îndrumare
- Împărtășească experiențe personale și să găsească exemple pentru linia de îndrumare
- Aleagă o persoană ca purtător de cuvânt al grupului
- Purtătorul de cuvânt va ieși în față și va explica sensul liniei de îndrumare prezentând exemplul pe care grupul său l-a ales ca fiind cel mai bun în ilustrarea liniei de îndrumare în cauză

Solicitați fiecărui grup să joace un joc de rol cu privire la o situație de interacțiune care ilustrează sensul liniei de îndrumare în cauză.

Dacă utilizați interacțiuni adult-copil filmate:

- Arătați întregul exemplu din video clip
- Apoi reveniți la început și faceți pauză după fiecare secvență care ilustrează în mod clar linia de îndrumare în cauză
- Mai prezentați câteva clipuri scurte cu alte situații de interacțiune și de data aceasta solicitați persoanelor de îngrijire să identifice linia de îndrumare; împărțiți participanții în grupuri și ulterior comparați-le observațiile; la final, trebuie să faceți un rezumat și să finalizați discuția

Întâlnirile 9 și 10: PREZENTAȚI FIECARE DINTRE LINIILE DE ÎNDRUMARE 5, 6, 7 ȘI 8 ÎN URMĂTOAREA MANIERĂ:

Faceți o introducere a liniilor de îndrumare 5, 6, 7 și 8 trecând prin broșura pentru persoanele de îngrijire „Și eu sunt o persoană”. Utilizați explicațiile din căsuța de la pagina 16 pentru a puncta diferitele aspecte ale acestor linii de îndrumare. Prezentați-vă propriul exemplu pentru liniile de îndrumare pe care la prezentați.

Împărțiți persoanele de îngrijire în grupuri mici și distribuiți fotografiile și scheme cu liniile de îndrumare relevante pe care le prezentați - a se vedea **Fotografiile pentru prezentarea celor 8 linii de îndrumare din "Instrumente pentru Facilitatori"**. Explicați faptul că fiecare grup va:

- Studia fotografiile și schemele
- Discuta sensul liniei de îndrumare cu ceilalți, având în vedere aspectele ilustrate în schema de sub fotografie
- Prezenta exemple personale care ilustrează linia de îndrumare
- Pregăti un joc de rol cu privire la o situație de interacțiune care ilustrează sensul liniei de îndrumare în cauză.

Prezentați clipuri filmate cu interacțiunea adult-copil în situații care ilustrează linia de îndrumare în cauză. Solicitați participanților să identifice linia de îndrumare în cauză și să puncteze unde apare în materialul video.

Puteți, de asemenea, prezenta un film mai lung al unei situații de interacțiune între adult și copil în care apar liniile de îndrumare 5, 6 și 7. Solicitați persoanelor de îngrijire să caute liniile de îndrumare și să facă o evaluare pe scala Likert în 5 puncte (a se vedea pagina 13 din broșura pentru persoanele de îngrijire intitulată „Și eu sunt o persoană”). Notați pe flipchart evaluările și stabiliți profilul de interacțiune unind punctele.

Prezentați un alt clip și împărțiți persoanele de îngrijire în două sau trei grupuri:

Solicitați fiecărui grup să evalueze interacțiunea din film punctând-o pe scala Likert. Apoi solicitați-le să deseneze un profil de interacțiune (la fel cum ați făcut dumneavoastră pentru precedentul clip video) cu privire la adultul din film. Comparați profilurile făcute de diferitele grupuri.

Utilizați unele dintre următoarele exerciții:

Ajutor la spălat (pagina 39)

Analizați interacțiunile realizând profilurile de interacțiune (pagina 40)

Gătitul (pagina 41)

LINIA DE ÎNDRUMARE 5

Linia de îndrumare 5: uneori este vorba de a te alătura interesului copilului, iar alte ori este vorba de a atrage atenția copilului. Scopul în ambele cazuri este să se obțină atenția comună.

Urmărirea inițiativei copilului

Atragerea atenției copilului

CONCENTRARE

LINIA DE ÎNDRUMARE 6

Există o diferență în utilizarea liniei de îndrumare 5; a) cu entuziasm b) fără emoție

Introducând senzații puternice în experiența copilului

Numind obiecte, descriind ceea ce face copilul fără a crea prea mult entuziasm

SEMNIFICAȚIE

LINIA DE ÎNDRUMARE 7

Extinderea se poate face prin: a) narațiuni sau spunerea de povești b) analiză logică

FANTEZIE:

Creații artistice, dramă, cântece, spunerea de povești, metafore

LOGICĂ:

Comparând asemănările și deosebirile, analizând cum se face un lucru, pentru ce e făcut, etc.

EXTINDERE

LINIA DE ÎNDRUMARE 8

Dialogul de reglementare este prezent pentru a îndruma copilul: a. în activitățile care au un țel; b. În situații de cooperare cu alți copii sau alte situații în care se impune stabilirea de limite

Planificarea pas cu pas în vederea atingerii țelului
Îndrumarea copilului arătând, indicând
Reglementare prin organizarea situației
Provocarea copilului

Stabilind limite clare într-un domeniu moral
Oferind explicații și alternative la ceea ce nu i se permite copilului să facă
Stabilind norme, reguli și crezuri

REGLEMENTARE

Dacă la oricare dintre întâlniri participă și copiii, implicați-i într-o activitate interactivă cu persoanele lor de îngrijire:

Profitați de această oportunitate pentru a observa interacțiunea așa cum evoluează aceasta între persoanele de îngrijire și copiii acestora în timpul activității.

Ulterior, faceți remarci pozitive.

Dacă observați că ceva putea fi îmbunătățit, indicați alternative.

Acest lucru trebuie să se facă într-o manieră personală, spunând ceva de genul: „Eu când mă joc cu un copil, uneori...”

Puteți clarifica unele aspecte mai nuanțate folosind demonstrația, adică interacționând cu unul dintre copii pentru a demonstra acolo și atunci ceea ce încercați să clarificați.

Este important ca persoana de îngrijire să fie lăudată pentru ceea ce face bine și să se puncteze cu exactitate ce anume face bine, făcând referire la liniile de îndrumare.

TEMĂ PENTRU ACASĂ:

La finalul fiecărei întâlniri (întâlnirile cu numărul 7, 8, 9 și 10), dați o temă pentru acasă solicitând persoanelor de îngrijire să observe și să exerseze acasă liniile de îndrumare pe care le-ați prezentat în timpul întâlnirii. Spuneți-le să aleagă o linie de îndrumare (în fiecare zi în pauza dintre întâlniri) de dimineață și să își propună să o pună în practică în legătură cu copilul în decursul zilei. Unul dintre scopuri este observarea reacțiilor copilului. Seara, trebuie să reflecte asupra zilei scurse și să descrie în cuvinte cheie un episod specific în care au aplicat cu succes linia de îndrumare - spuneți-le să dea exemple de astfel de episoade și să le împărtășească grupului în timpul întâlnirii. Dați fiecărei persoane de îngrijire un exemplar din broșura „Și eu sunt o persoană”. Explicați procedura de auto-evaluare din broșură. Explicați în detaliu cum se completează scala de auto-evaluare. **În cadrul întâlnirii 10 dați următoarele două sarcini:** 1) Solicitați persoanelor de îngrijire să se pună în locul copilului lor și să încerce să își imagineze ce scor de pe scala Likert le-ar da lor copilul pentru fiecare linie de îndrumare. Persoanele de îngrijire vor realiza apoi un profil de interacțiune pe baza acelor punctaje - cu alte cuvinte, ele vor realiza un profil de interacțiune pentru propria persoană, văzută prin ochii copilului. 2) Solicitați persoanelor de îngrijire să realizeze un profil de interacțiune pentru proprii părinți.

Intervenții și discuții în grup despre temele pentru acasă în următoarea întâlnire:

Solicitați persoanelor de îngrijire să povestească despre experiențele trăite în testarea liniilor de îndrumare - cum a reacționat copilul? Ce a mers bine și ce s-a dovedit dificil? Ce au observat că poate fi îmbunătățit? Care este strategia lor viitoare de îmbunătățire? Pe ce situații de interacțiune ar trebui să se axeze mai mult în viitor?

➤ PUNCTE DE EVIDENȚIAT:

Dialogul emoțional este format din liniile de îndrumare 1, 2, 3 și 4: Cheia către o bună comunicare emoțională este capacitatea și disponibilitatea persoanei de îngrijire de a se ajusta la manifestările afective și starea copilului, de a urma inițiativa acestuia, de a confirma pozitiv demersurile copilului. Cu bebelușii este important să existe interacțiune față-în-față și să se imite sunetele, mișcărilor, gesturile sau vocalizările. Drept urmare, se va crea un ciclu pozitiv de alternare a rolurilor („ciclul da”), caracterizat de o bucurie și o fericire împărtășite. Un sentiment că totul este bine stabilit va lua naștere în interiorul copilului ca urmare a faptului că acesta se simte în siguranță. Nu uitați faptul că comunicarea non-verbală este determinantă în interacțiunea cu copiii.

Abordarea interpretativă empatică: Persoanele de îngrijire sensibile citesc sensul și interpretează experiențele copiilor lor: „Da, ți-e foame, mai vrei ceva de mâncare. Iată ceva pentru tine”. „E foarte bine așa... încerci să construiești un turn”... etc. Persoana de îngrijire însoțește astfel activitățile și acțiunile copilului făcând remarci cu voce tare și făcând o descriere interpretativă a ceea ce dorește copilul să facă; persoanele de îngrijire citesc intențiile acțiunilor copilului. Atunci când o persoană de îngrijire utilizează

această „abordare interpretativă” în relația cu copilul, toate liniile de îndrumare privind interacțiunea au tendința să se urmeze singure, cu naturalețe, ca urmare a prezenței în interiorul universului experiențelor copilului: persoanele de îngrijire largesc în mod natural experiențele copilului și ajută copilul să își reglementeze propriile acțiuni atunci când se confruntă cu o sarcină dificilă. O astfel de persoană de îngrijire este alături de copil, sprijinindu-i acestuia acțiunile.

Liniile de îndrumare 5, 6 și 7 fac parte din „dialogul de înțelegere” (care oferă sens, semnificație copilului): A vorbi cu copilul presupune asumarea unui nou nivel de importanță în jurul vârstei de 9 luni. La această vârstă, copiii sunt pregătiți să se preocupe de detaliile din lumea înconjurătoare, să descopere lucruri, să împărtășească experiențe și să caute să înțeleagă sensul lucrurilor din mediu. În această etapă, persoanele de îngrijire au nevoie să se vadă pe sine ca interpreți sau mediatori pentru copil, oferind explicații pentru experiențele copilului. Disponibilitatea persoanelor de îngrijire de a petrece timp dialogând cu copilul, vorbind și explicându-i despre lucruri, punctând și evidențiind anumite experiențe ca având o semnificație mai mare decât altele, demonstrând entuziasm, împărtășind, interpretând și lărgind experiențele copilului, este foarte importantă pentru dezvoltarea cognitivă a copilului.

„Dialogul de reglementare” se referă la linia de îndrumare numărul 8, care are două aspecte:

1. Se referă la promovarea auto-controlului copilului prin stabilirea limitelor între ceea ce înseamnă și nu înseamnă un comportament acceptabil, ex. intimidare sau violență la adresa altor copii.
2. Această linie de îndrumare se referă și la ajutarea copiilor să își planifice și reglementeze acțiunile în legătură cu o sarcină determinată de un țel, ex. construirea unui turn din cuburi.

În ambele aspecte, persoana de îngrijire asistă copilul în reglementarea și controlarea propriului comportament. Acest lucru se realizează fie în direcția arătării că ceva nu este permis, fie în direcția ajutării copilului să planifice pas-cu-pas modul în care va proceda pentru a rezolva o sarcină sau o problemă dificilă (ex. sarcina de construcție cu cuburi) - în loc să acționeze impulsiv.

Este important să se evidențieze importanța liniei de îndrumare numărul opt pentru că ajutarea copilului să își reglementeze acțiunile, atât la nivel moral, cât și practic, este un obiectiv esențial al acestui program.

Linia de îndrumare numărul 8 poate avea un impact asupra dezvoltării cognitive viitoare a copilului pentru că strategiile cognitive în rezolvarea problemelor par să își aibă originea în interacțiunile în care persoana de îngrijire ajută copilul să își reglementeze propriile acțiuni în legătură cu sarcinile practice.

CONCLUZIE:

Toate liniile de îndrumare ICDP sunt importante pentru dezvoltarea copilului. Este necesar ca un copil să simtă reciprocitate afectivă, acceptare și încredere. Este, de asemenea, important ca acestuia să i se explice și lărgască experiențele legate de lume și să fie ajutat într-o manieră pozitivă să își controleze acțiunile, să se adapteze la normele și regulile sociale care prevalează în societatea în care crește.

REZUMATUL ÎNTÂLNIRILOR 7, 8, 9 ȘI 10:

CICLUL CELOR 8 LINII DE ÎNDRUMARE

Nu uitați!

- Să începeți cu un scurt rezumat al principalelor puncte din precedenta întâlnire
- Să invitați participanții să își prezinte temele pentru acasă, ascultându-se cu atenție unii pe ceilalți
- Să alegeți un moment în cadrul întâlnirii pentru a prezenta un cântec pentru copii, un joc, o poveste și să încurajați persoanele de îngrijire să le utilizeze cu proprii copii
- Să organizați o scurtă pauză în timpul întâlnirii și să vă amuzați împreună printr-o activitate care să implice mișcare și care poate stârni râsul

TEMATICI:

Întâlnirea 7: ➔ activități legate de liniile de îndrumare 1 și 2

Întâlnirea 8: ➔ activități legate de liniile de îndrumare 3 și 4

Întâlnirea 9: ➔ activități legate de liniile de îndrumare 5, 6 și 7

Întâlnirea 10: ➔ activități legate de linia de îndrumare 8 cu cele 2 aspecte ale sale

CONȚINUT ȘI INSTRUMENTE:

- Mostre video
- Fotografii cu scheme pentru prezentarea celor 8 linii de îndrumare (Fotografiile din "Instrumente pentru Facilitatori")
- Exercițiu: discutarea sensului „celor 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune” în grupuri restrânse
- Exercițiu: împărtășirea exemplelor personale cu privire la modul în care acestea sunt puse în practică în viața de zi-cu-zi
- Exercițiu: joc de rol pentru ilustrarea aplicării liniilor de îndrumare în situații tipice
- Exercițiu: crearea de dialoguri pentru fotografii utilizând cele 8 linii de îndrumare
- Exercițiu: analiza interacțiunilor privind mostrele video și realizarea profilurilor folosind cele 8 linii de îndrumare și scala Likert
- Teme pentru acasă
- Broșura „Și eu sunt o persoană” pe care persoanele de îngrijire să o ia acasă și să o studieze

CICLUL DE EVALUARE ȘI CONSOLIDARE

Întâlnirea 11: ➔ vizita la domiciliu

Întâlnirea 12: ➔ evaluarea muncii cu grupul de persoane de îngrijire; planificarea unei continuări

ÎNTÂLNIREA 11:

CONSOLIDARE

VIZITA LA DOMICILIU: ÎNTÂLNIRE INDIVIDUALĂ ÎN PREZENȚA COPILULUI

Faceți remarci pozitive la adresa copilului și persoanei de îngrijire

Este important să valorificați această oportunitate pentru a media competența persoanei de îngrijire și a face remarci pozitive despre copil.

Acest lucru este determinant pentru motivația persoanei de îngrijire. Există anumite atitudini de bază referitoare la susținere și promovare, în vederea evidențierii relevanței mesajelor specifice și consilierii oferite de program pentru persoanele de îngrijire:

1. Copilul meu este o ființă umană minunată
2. Eu sunt foarte important pentru copilul meu, acesta mă iubește și are nevoie de mine
3. Pot ajuta la dezvoltarea fizică și mentală a copilului meu

Cuvintele dumneavoastră vor avea putere și un impact puternic asupra modului în care majoritatea persoanelor de îngrijire își percep copilul. Remarcile dumneavoastră pozitive și laudele vor consolida concepția pozitivă a persoanei de îngrijire despre copil, precum și sentimentul de competență ca persoană de îngrijire. Ideea este să începeți cu remarci pozitive despre copil și să mediați competența persoanei de îngrijire pentru că a dezvoltat un copil cu calități atât de bune. În al doilea rând, este important să punctați faptul că copilul iubește și are nevoie de persoana de îngrijire și să menționați calitățile care sunt în mod tipic exprimate într-o relație afectuoasă între o mamă și un bebeluș. Într-o situație concretă, acest lucru se poate transmite mai ușor comentând pe marginea a ceea ce persoana de îngrijire face în interacțiunea cu copilul.

- Este util să punctați anumite caracteristici frumoase sau pozitive ale copilului, adică faptul că are ochi frumoși, mâini frumoase, un zâmbet frumos, etc.
- Punctați asemănările cu părinții
- Vedeți dacă bebelușul vrea să vină la dumneavoastră; dacă da, punctați cât de încrezător și de în siguranță se simte. Dacă bebelușul nu vrea să vină la dumneavoastră, puteți schimba interpretarea acestui lucru spunând persoanei de îngrijire: „Vedeți că bebelușul nu vrea să stea decât cu dumneavoastră, adică dumneavoastră însemnați totul pentru el, iar eu nu sunt decât un străin. Nu este uimitor cum un copil atât de mic poate face diferența între o persoană familiară și una necunoscută?”
- Punctați modul în care relația de iubire și atașament între copil și persoana de îngrijire se manifestă:
„Vă priviți unul pe celălalt și aveți contact vizual ... Zâmbiți unul celuilalt... Împărtășiți lucrurile pe care le vedeți în jur împreună... Vă exprimați entuziasmul și sentimentele față de ceea ce vedeți în jur... Sunteți fericiți împreună și se vede că prezența celuilalt vă face fericit ... Îl îmbrățișați...”

Tot ce am scris până acum face parte din introducerea pentru cea de-a doua întâlnire. Va dura probabil în jur de 10-15 minute.

Treceți prin tema pentru acasă analizând auto-evaluarea (în broșura cu cele 8 linii de îndrumare pentru persoanele de îngrijire)

Treceți prin tema pentru acasă, completarea scării de auto-evaluare și răspunsurile la întrebări. Este necesar să parcurgeți formularul de auto-evaluare împreună cu persoana de îngrijire și să solicitați explicații pentru punctajele acordate (de la 1 la 5 pe scala Likert) pentru fiecare linie de îndrumare referitoare la interacțiune. Trebuie să dați persoanei de îngrijire posibilitatea de a vorbi și a explica. Încercați să încurajați dialogul cu persoana de îngrijire.

Ca și răspuns la explicațiile persoanei de îngrijire, este important să profitați de posibilitatea de a lăuda și media competența pentru ce s-a realizat, dar, în același timp, este de asemenea posibil să dați explicații alternative și să faceți demonstrații și să clarificați neînțelegerile.

Rețineți întotdeauna să dați explicații într-o manieră personală, folosind „eu” și să apelați la demonstrații, dacă este posibil. Evitați rolul autoritar tradițional. Ca și alternativă, invitați persoana de îngrijire să își împărtășească experiențele într-o manieră prietenească, interesată, evitând tonul instructiv general.

Dați exemple

Solicitați persoanei de îngrijire să dea la rândul ei exemple, preferabil demonstrații cu copilul privind anumite linii de îndrumare privind interacțiunea, conform propriului scor de auto-evaluare. Faceți remarci pozitive și solicitați persoanei de îngrijire să își amintească aceste exemple și să le prezinte în următoarea întâlnire. Dacă este necesar, corectați persoana de îngrijire într-o manieră indirectă și pozitivă.

Discuția

Apoi întrebați persoana de îngrijire dacă crede că anumite linii de îndrumare sunt mai puțin importante sau dacă există linii de îndrumare care nu îi plac. Rugați-o să vă explice de ce crede că sunt mai puțin importante sau nu îi plac. Faceți o demonstrație a respectivei linii de îndrumare cu copilul persoanei de îngrijire. Folosiți-vă de această posibilitate pentru a explica de ce toate liniile de îndrumare sunt necesare și ce impact pot avea acestea asupra dezvoltării viitoare a copilului.

TEMĂ PENTRU ACASĂ:

- 1 Încercați să exersați liniile de îndrumare privind interacțiunea pe care le-ați pus cel mai puțin în practică. Reflectați în care dintre situațiile zilnice ar fi cel mai ușor să puneți în practică respectivele linii de îndrumare - rețineți că anumite situații se pretează mai bine la un anumit tip de linii de îndrumare decât la altul. Scrieți cuvintele cheie pentru a vă aminti experiențele până la următoarea întâlnire.

REZUMATUL ÎNTÂLNIRII 11

- | | |
|---|--|
| 1 | Faceți remarci pozitive despre copil și despre persoana de îngrijire. |
| 2 | Treceți prin tema pentru acasă analizând auto-evaluarea |
| 3 | Solicitați persoanei de îngrijire să dea (și să demonstreze, dacă este posibil) anumite exemple de linii de îndrumare pe care la pune des în practică. |
| 4 | Discutați despre liniile de îndrumare pe care persoana de îngrijire le consideră mai puțin importante sau care nu îi plac |
| 5 | Ajutați persoana de îngrijire să își contureze propria strategie de îmbunătățire examinând o zi obișnuită cu copilul |
| 6 | Dați o temă pentru acasă |

ÎNTÂLNIREA 12:

EVALUARE

Aceasta este ultima întâlnire.

Odată în plus, veți începe întâlnirea cu un rezumat al întâlnirii precedente. Va urma apoi o discuție despre tema pentru acasă; ascultați cu atenție răspunsurile.

În continuare se vor aborda și discuta următoarele teme:

- Care este experiența dumneavoastră din timpul acestui curs?
- Pe ce aspecte vă veți concentra mai mult în interacțiunea cu copilul în viitor?
- Dacă ar fi să realizați o înregistrare video a interacțiunii cu copilul dumneavoastră, pe ce anume ați pune accentul?

Trebuie să lăudați persoanele de îngrijire pentru realizările lor, punctând din nou ce copii minunați au și ce bine se vor dezvolta cu ajutorul lor.

Apoi mulțumiți persoanelor de îngrijire pentru participarea la program, rugându-le să completeze formularul de evaluare de mai jos și să profite de această posibilitate pentru a-și exprima sentimentele cu privire la cum poate fi acesta îmbunătățit.

Este important să faceți și planuri de continuare. Puteți încerca să încurajați persoanele de îngrijire să aleagă un coordonator dintre participanți care să aibă sarcina de a organiza viitoarele întâlniri, spre exemplu o dată pe lună (dacă este posibil puteți încerca să participați la aceste întâlniri). Aceste întâlniri pot constitui „Clubul ICDP pentru persoanele de îngrijire”, ca și cadru în care acestea se pot întâlni și pot face schimb de experiențe și organiza alte activități împreună. Din când în când, clubului i se pot alătura și noi părinți din comunitate. Exercițiile din prezentul Document pot fi date coordonatorului clubului pentru a le utiliza când se impune - tipăriți secțiunea cu exercițiile de la paginile 29-42 din prezentul document ca și broșură separată pentru a fi distribuită.

CHESTIONAR:

1. Participând la Programul ICDP, ați observat schimbări în comportamentul copilului dumneavoastră despre care credeți că au legătură cu întâlnirile ICDP?

Da ☐ Da dacă, ce? _____

Nu ☐

Nu știu ☐

2. Participând la Programul ICDP, ați observat schimbări în familia dumneavoastră despre care credeți că au legătură cu întâlnirile ICDP?

Da ☐ Da dacă, ce? _____

Nu ☐

Nu știu ☐

3. Participând la Programul ICDP, ați observat schimbări la nivelul propriei persoane despre care credeți că au legătură cu întâlnirile ICDP?

Da ☐ Da dacă, ce? _____

Nu ☐

Nu știu ☐

REZUMATUL ÎNTÂLNIRII 12

- 1 Rezumați precedenta întâlnire
- 2 Discutați tema pentru acasă
- 3 Persoanele de îngrijire vorbesc despre propriile strategii pentru îmbunătățirea viitoare
- 4 Finalizați programul cu laude
- 5 Mulțumiți pentru participare și solicitați completarea chestionarelor
- 6 Faceți planuri de continuare, discutați posibilitatea formării unui club ICDP

III MONITORIZARE

LISTĂ DE VERIFICARE DE AUTO-MONITORIZARE 1: CE FAC PENTRU A FACILITA O ÎNTÂLNIRE CU PERSOANELE DE ÎNGRIJIRE?

- ❖ **Promovez un dialog deschis creând un mediu uman cald pentru întâlnirile dumneavoastră.**
- ❖ **Ascult și dau persoanelor de îngrijire suficient spațiu pentru a-și spune povestea.**
- ❖ **Folosesc instrumente cum ar fi: fotografii, materiale video/filme, joc de rol și demonstrație; de asemenea, chestionarele, schemele și afișele pot ajuta la explorarea sensului diferitelor teme ale programului.**

- ❖ **Facilitez reflecția în grup printr-o abordare investigativă:**

Voi adresa întrebări prin care persoanele de îngrijire pot să își exprime concepțiile și să își împărtășească experiențele personale și voi ghida discuția spre concluzii pozitive. Acest lucru presupune adresarea de întrebări în locul instructajului. Spre exemplu, se prezintă o fotografie sau o mostră video cu o interacțiune, iar eu voi ruga participanții să vorbească despre ceea ce au văzut, ce le-a plăcut și de ce, ce nu le-a plăcut, să descrie manifestările, să interpreteze răspunsurile copilului și adultului, să se gândească dacă există o modalitate mai bună de comunicare și care ar fi aceasta, etc. Dacă ceva este neclar, nu ofer răspunsuri, ci mă adresez întregului grup pentru a căuta răspunsuri. Soluțiile sunt căutate și din experiențele personale de viață ale participanților și nu sunt date de mine.

- ❖ **Aplic metoda grupului restrâns:**

Aceasta constă în a da persoanelor de îngrijire posibilitatea și a-i încuraja să caute propriile opinii și idei și să exprime, compare și ajusteze ceea ce cred și simt la nivelul de înțelegere al celorlalți. Scopul acestei metode este să dea persoanelor de îngrijire șansa de a-și construi propria înțelegere. Spre exemplu, în loc să explic o linie de îndrumare, aș spune: „Puteți discuta sensul acestei linii de îndrumare în grupuri restrânse și să explicați ulterior, să îmi clarificați - să mă învățați dumneavoastră pe mine ...” Participanții sunt împărțiți în grupuri mai mici pentru a discuta conceptele și a interpreta punctele de vedere care sunt ulterior prezentate și discutate din nou cu restul participanților și cu mine.

- ❖ **Aplic eșafodajul - ca atunci când constructorii doresc să construiască o casă și se folosesc de o rampă:**

Persoanele de îngrijire oferă schela copiilor pentru a-i ajuta să atingă scopurile proiectelor lor. Acest lucru înseamnă să dăm spațiu copiilor pentru a construi ceea ce doresc pas-cu-pas, făcând planuri, cooperând și ghidându-i prin dialog, arătându-le direcția corectă prin indicii atunci când se împotmolesc - dar niciodată preluând controlul asupra activității, ci ajustându-ne la abilitățile și cunoștințele copiilor. Acest tip de cooperare a adultului va extinde abilitățile și cunoștințele copilului și îl va ajuta să își îndeplinească potențialul. Ca și facilitator, pot să ofer „schela” în relația cu persoana de îngrijire, demonstrând persoanelor de îngrijire cum să facă ceva cu copii lor și apoi implicându-i în respectiva activitate pas-cu-pas; spre exemplu, arătându-le cum să se joace cu un copil pe podea atunci și acolo, sau jucând un joc, cântând un cântec, făcând un exercițiu, implicând copiii și persoanele de îngrijire împreună, sau pot pregăti un joc de rol pentru a ilustra persoanelor de îngrijire că ... indiferent de activitate, scopul este reprezentant de implicarea treptată a persoanelor de îngrijire, adaptându-mă la ritmul lor, astfel încât acestea să capete încredere în propria capacitate de a aplica toate aceste lucruri cu proprii copii parte a rutinei zilnice.

- ❖ **Scriti cuvintele cheie** pe un flipchart în timpul discuțiilor noastre pe marginea diferitelor teme ale programului și, de asemenea, cuvintele cheie exprimate de persoanele de îngrijire în sesiunea de evaluare de la finalul fiecărei întâlniri.
- ❖ **Utilizez exercițiile** pe care le pregătesc în prealabil pentru un motiv specific în fiecare întâlnire
- ❖ **Îmi amintesc în fiecare întâlnire:** Să încep cu un scurt rezumat al principalelor puncte din precedenta întâlnire Să aloc timp prezentării temei pentru acasă date în precedenta întâlnire Să cânt un cântec pentru copii sau să joc un joc sau să spun o poveste pentru a ajuta persoanele de îngrijire să le aplice cu proprii copii Să organizez scurte pauze astfel încât persoanele de îngrijire să poată juca același joc dinamic și să se distreze împreună.
- ❖ **Dau teme pentru acasă** pentru a mobiliza persoanele de îngrijire să exploreze, observe, evalueze și încerce noi modalități de a gestiona interacțiunile zilnice cu copiii, urmărind întotdeauna modul în care copiii reacționează la acestea.

LISTĂ DE VERIFICARE DE AUTO-MONITORIZARE 2

CARE SUNT ATITUDINILE MELE ÎN ÎNTÂLNIRILE CU PERSOANELE DE ÎNGRIJIRE?

- ❖ Pentru mine ceea ce contează nu este să am o atitudine instructivă, ci să apelez la sensibilitatea umană, **să demonstrez eu însumi o atitudine sensibilă și încrezătoare** față de persoanele de îngrijire și copii
- ❖ **Manifest în mod constant o atitudine pozitivă și încerc să redefinesc** pozitiv concepțiile negative pe care persoanele de îngrijire le pot avea despre sine și despre copiii lor
- ❖ **Caut mereu să remarc ceva pozitiv** în ceea ce persoanele de îngrijire fac sau spun, aici și acum. Uneori folosesc feedback video pozitiv, atunci când am posibilitatea să filmez
- ❖ **Folosesc interpretarea empatică a lumii copiilor punându-mă în locul copilului.** Interpretiez pentru persoanele de îngrijire modul în care copiii acestora se simt și ilustrez modul în care adulții s-ar simți în situații similare.
- ❖ **Încerc să interpretez cu empatie lumea persoanelor de îngrijire** demonstrând înțelegere pentru dificultățile lor și prezentând exemple personale din situații similare și soluții...
- ❖ **Având la dispoziție un repertoriu de exemple personale din propria mea viață** pentru toate temele principale ale programului, pot ajuta la apropierea persoanelor de îngrijire de mine
- ❖ **Trebuie să vorbesc ca un prieten și nu ca un expert:** arăt că sunt interesat și motivat să caut soluții pentru orice probleme care pot să apară în întâlnirea noastră, împreună cu participanții, ca și grup de ființe umane cu experiențe de viață egal valabile.

NOTĂ PRIVIND UTILIZAREA LISTELOR DE VERIFICARE DE MAI SUS:

Treceți prin listele de verificare cu principiile sensibilizării unul câte unul, bifându-le pe cele pe care le-ați abordat. Începeți prin a citi un principiu și continuați prin a vă întreba dacă ați aplicat respectivul principiu în cadrul ultimei întâlniri pe care ați avut-o cu grupul de persoane de îngrijire.

Este important să utilizați cele două liste de verificare de monitorizare periodic; le puteți utiliza individual și/sau în cadrul întâlnirii de planificare împreună cu alți facilitatori și/sau cu asistența unui formator. Utilizându-le periodic, vă vor ajuta să vă consolidați treptat abilitatea și încrederea ca facilitator ICDP.

ÎNTÂLNIRILE DE PLANIFICARE CU CEILALȚI FACILITATORI:

Dacă în organizația dumneavoastră există alte persoane care își încep proiectele de auto-formare ca și facilitatori în același timp cu dumneavoastră, ar fi bine să luați legătura cu acestea și să vă organizați pentru a vă întâlni periodic, înainte de fiecare dintre întâlnirile dumneavoastră cu persoanele de îngrijire. S-a dovedit util ca facilitatorii să se întâlnească cu alți facilitatori pentru a trece împreună prin jurnalele zilnice, a planifica agende pentru următoarea întâlnire, a face schimb de experiență și a utiliza listele de verificare de auto-monitorizare în grup. În mod ideal, formatorul ICDP/formatorul dumneavoastră trebuie să fie de asemenea prezent la întâlnirile de planificare, dar uneori acest lucru nu este posibil din cauza distanței geografice.

JURNALUL

Se va ține un jurnal de teren pentru fiecare dintre cele 12 întâlniri cu persoanele de îngrijire, cu următorul conținut:

- 1 Data întâlnirii
- 2 Numele participanților
- 3 Agenda întâlnirii: conform planificării și ce s-a întâmplat efectiv în întâlnire
- 4 Cuvintele cheie rezultate din discuțiile pe marginea temelor zilei
- 5 Cuvintele cheie rezultate din evaluările făcute de participanții întâlnirii
- 6 Un scurt comentariu cu referire la participarea persoanelor de îngrijire la întâlnire
- 7 Atunci când sunt prezenți copiii, se vor face comentarii cu privire la interacțiunile persoană de îngrijire-copil în cadrul întâlnirii.

A se vedea modelul de jurnal de mai jos:

JURNALUL FACILITATORILOR

(un exemplar se va completa după fiecare întâlnire cu persoanele de îngrijire)

NUMELE FORMATORULUI: LOCUL:
INSTITUȚIA:

DATA ORGANIZĂRII ÎNTÂLNIRII:..... NUMĂRUL ÎNTÂLNIRII.....DURATA ÎNTÂLNIRII.....
NUMĂRUL TOTAL DE ÎNTÂLNIRI PLANIFICATE

AȚI UTILIZAT CELE DOUĂ LISTE DE VERIFICARE DE AUTO-MONITORIZARE CÂND AȚI
PLANIFICAT ACEASTĂ ÎNTÂLNIRE, FIE SINGUR, FIE ÎMPREUNĂ CU ALȚI FORMATORI?
DA..... NU.....

NUMĂRUL DE PERSOANE DE ÎNGRIJIRE PREZENTE:..... NUMĂRUL ABSENȚILOR:.....
NUMĂRUL COPIILOR PREZENȚI:

AGENDA CARE A AVUT LOC EFECTIV - TEMATICILE ACOPERITE:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ASIGURAȚI-VĂ CĂ EXISTĂ SUFICIENT TIMP PENTRU O FOARTE SCURTĂ EVALUARE DE CĂTRE
PARTICIPANȚI A CEEA CE AU SIMȚIT ȘI AU DESCOPERIT ÎN TIMPUL ÎNTÂLNIRII. NOTAȚI AICI
CE AU SPUS PERSOANELE DE ÎNGRIJIRE:

AU SIMȚIT CĂ (CUVINTE CHEIE)

AU DESCOPERITĂ CĂ (CUVINTE CHEIE)

1. OBSERVAȚIILE DUMNEAVOASTRĂ:	Pentru fiecare întrebare, marcați opțiunea selectată:		
1. Și-a făcut toată lumea temele pentru acasă?	Mai puțin de jumătate	În jur de jumătate	Aproape toți
2. Cum au fost primite exercițiile pentru acasă?	Nu prea bine	Mediu	Bine
3. Care a fost nivelul de activitate și implicarea grupului în general?	Nu prea bune	Medii	Bune
4. A fost aceasta o sesiune de succes, medie sau mai puțin reușită?	Mai puțin reușită	Medie	De succes

5. Care dintre subiecte a implicat majoritatea participanților?
6. Puncte interesante aduse în discuție de participanți:.....
7. A existat ceva care nu a fost înțeles sau dezagreat?.....
8. Ce trebuie îmbunătățit?.....

ANEXAȚI POVEȘTI ȘI EXEMPLE DIN ÎNTÂLNIRE:

EXERCIȚII

Privindu-l pe copilul dumneavoastră ca pe o persoană

Povestiți celorlalți despre copilul dumneavoastră

- Cum este copilul dumneavoastră? Dacă aveți o fotografie a acestuia, arătați-o celorlalți participanți. Ce ne puteți spune despre copilul dumneavoastră?
- Cum era copilul dumneavoastră ca bebeluș? Vă amintiți tandrețea pe care o simțeți când vă țineți copilul în brațe când era bebeluș? Vă amintiți ce vă plăcea cel mai mult la bebelușul dumneavoastră?
- Ne veți povesti despre copilul dumneavoastră așa cum este el acum?

Descoperă copilul din tine

Cu muzică pe fundal, conduceți următoarea experiență:

- Toată lumea este rugată să înceapă să meargă prin încăpere;
- mergeți repede,
- mai repede,
- încet,
- alergați
- mergeți normal,
- salutați non-verbal persoana care trece prin stânga dumneavoastră;
- acum persoana care trece prin dreapta dumneavoastră;
- acum găsiți-vă ritmul de mers care vi se pare cel mai confortabil,
- închideți ochii,
- simțiți-vă picioarele cum merg,
- simțiți spațiul din jurul dumneavoastră,
- începeți să vă conștientizați respirația,
- respirați adânc,
- pătrundeți în inima dumneavoastră,
- căutați copilul din dumneavoastră,
- încercați să simțiți copilul din dumneavoastră și gândiți-vă la un adult din copilăria dumneavoastră care vă trata cu grijă, care vă înțelegea,
- încercați să vă gândiți la o experiență plăcută cu acel adult când erați copil,
- acum păstrați această amintire și îndreptați-vă încet spre un loc confortabil unde să vă așezați, poate fi chiar și pe podea dacă doriți...

După câteva minute spuneți:

- Dorește cineva să ne împărtășească o experiență pozitivă cu un adult din copilărie...

După ce toți cei care au dorit să împărtășească o experiență au făcut acest lucru, finalizați experiența spunând:

- Tocmai am ascultat unele experiențe pozitive de pe vremea când eram copii. Pe baza propriilor noastre experiențe, suntem cu toții de acord că și copiii noștri au nevoie să primească atenție, căldură și îngrijire.

Observați-vă copilul

Care sunt calitățile pe care le vedeți la copilul dumneavoastră?

Care sunt calitățile pe care le apreciați cel mai mult la copilul dumneavoastră?

Care sunt lucrurile pe care copilul dumneavoastră le face cu plăcere și bine? Ce nu îi place?

Ce îl întristează pe copilul dumneavoastră? Ce îl sperie? Ce îl înfurie?

Încercați să aflați ce îl face fericit pe copilul dumneavoastră.

De ce este interesat?

Gândiți-vă la situații în care acesta își asumă inițiativa.

Folosiți înregistrări video ori de câte ori este posibil:

- ❖ Urmăriți înregistrările video făcute cu copilul dumneavoastră.
- ❖ Căutați acea calitate pe care o apreciați la copilul dumneavoastră sau o abilitate pe care ați observat că o are.

Observați reacțiile copilului față de dumneavoastră

Cum reacționează copilul dumneavoastră atunci când încercați să comunicați cu el?

Cum reacționează copilul dumneavoastră atunci când stabiliți contact vizual cu el? Când zâmbiți, vorbiți pe un ton prietenos? Când îl atingeți sau sărutați cu blândețe?

Copilul dumneavoastră apreciază și acceptă mângâierile? Cum vedeți asta?

Cum reacționează copilul dumneavoastră atunci când dovedeți sensibilitate?

Credeți că este posibil să pătrundeți în lumea copilului dumneavoastră și să împărtășiți anumite momente împreună?

Care sunt cele mai pozitive experiențe pe care vi le amintiți din relația și interacțiunea dumneavoastră cu proprii părinți atunci când erați mic?

Pe baza experiențelor copilăriei dumneavoastră, ce fel de îngrijire ați recomanda?

Analizați-vă programul zilnic

- Faceți o călătorie prin întreaga zi a copilului dumneavoastră.
- Când pe parcursul zilei aveți contact cu copilul?
- Descrieți cum se desfășoară de regulă acest contact.

- Gândiți-vă când pe parcursul zilei sunt cele mai bune momente de contact unul cu celălalt.
- Când aveți momente de intimitate împreună - când aveți timp pentru astfel de momente?
- Care sunt punctele stresante dintr-o zi obișnuită? Cum puteți schimba această rutină într-una mai pozitivă?
- Este suficient timp pentru joacă în rutina zilnică a copilului dumneavoastră?
- Gândiți-vă la semnificația jocului:

JOACA: Copiii au o imaginație vie și iubesc să inventeze lucruri. În joacă, aceștia dau propriile interpretări diferitelor lucruri, evenimente și relații pe care le observă în lumea adulților. Copiii pot petrece mult timp împreună în jocuri bazate pe colaborare. În opinia dumneavoastră, de ce este importantă joaca?



Care sunt modalitățile diferite în care ne putem juca? Ne puteți da un exemplu? Cum pot adulții facilita joaca bazată pe colaborare? Cum faceți dumneavoastră asta? În ce măsură vă lăsați copiii să se joace singuri?

Trebuie adulții să rezolve conflictele apărute între copii la joacă - sau pot copiii găsi soluții singuri, dacă li se dă șansa să facă acest lucru? Este bine pentru copii să își negocieze propriile reguli ale jocului? Ați remarcat că poate produce rezultate în practică?

Cât de multă libertate permiteți copiilor dumneavoastră atunci când se joacă afară? Ce învață copiii atunci când se joacă în aer liber?



Ce ați observat în modul în care copilul dumneavoastră relaționează cu prietenii săi la joacă?

Ați observat copiii făcând în mod spontan jocuri de rol? Dați exemple.

Credeți că copiii beneficiază de suficiente oportunități de a se juca în mediul dumneavoastră? Cum se poate îmbunătăți această situație?

În mediul copilului, există colțuri disponibile pentru materiale pentru diferite tipuri de jocuri?

Care este rolul adultului la joacă? Este important să vă jucați cu copilul dumneavoastră? De ce? Cum faceți dumneavoastră asta?

Exersați spunerea de povești cu copilul dumneavoastră

SPUNEȚI POVEȘTI ȘI CUM LE SPUNEȚI COPILULUI DUMNEAVOASTRĂ?

Rețineți că există modalități diferite de a spune povești copiilor și toate acestea sunt o bogată sursă de meditație:

- 1 Puteți crea o poveste despre ceva ce copilul a trăit. Puteți inventa un erou și să îl faceți să apară în mod constant în poveștile pe care le spuneți copilului dumneavoastră.
- 2 Majoritatea copiilor sunt foarte atașați de poveștile spuse de adulți în care aceștia își relatează experiențe de viață. Așa că faceți acest lucru cu copilul dumneavoastră... puteți începe așa: - Știi că atunci când eram copil obișnuiam să... etc. Sunt mari șanse să se realizeze o implicare puternică a copilului și acesta să dorească să adreseze și alte întrebări despre ce s-a întâmplat.
- 3 O modalitate foarte bogată de a spune povești este prin intermediul dialogului cu copilul. Ori de câte ori o idee nouă sau un lucru nou apar în poveste, trebuie să vă opriți pentru a dialoga cu copilul, întrebându-l dacă știe ce înseamnă? „Da, așa este, este vorba de ...și la ce folosește asta? Ai mai văzut așa ceva înainte?” De asemenea, rugați copilul să anticipeze ceea ce crede că se va întâmpla în continuare, pentru ca apoi aceștia să își ajusteze și revizuiască așteptările pe măsură ce povestea curge. Dialogul care are loc pe măsură ce povestea înaintează va fi o experiență fructuoasă pentru copilul dumneavoastră.

ÎNCERCAȚI SĂ FOLOSIȚI MARIONETE PENTRU A TRANSMITE UN MESAJ COPILULUI DUMNEAVOASTRĂ

Utilizând marionete sau păpuși de mână puteți concentra atenția copilului și face totul mai interesant.

Prin inflexiuni ale vocii puteți crea mai multe personalități marionetelor, cu care copilul va interacționa.

Apoi puteți începe un dialog între copil, dumneavoastră și marionetă.

Introducând diferite personalități, pe rând, copii vor învăța să le recunoască: cel rău, cel bun, băiatul, băiatul rău, mama, tatăl, eroul, povestitorul și înțeleptul, toți pot adresa întrebări, etc. Această situație se poate transforma treptat într-un joc în care diferitele marionete iau parte la povestea care se desfășoară.

Se pot folosi orice teme care fascinează copilul. Puteți inventa povești care simobilizează un anumit conflict moral din viața de zi-cu-zi a copilului și să le prezentați ca având diferite personalități sau dând diferite voci ale marionetelor. Marioneta poate transmite un mesaj moralizator. Între copil și marionete are loc un dialog în care sunt adresate întrebări la care marionetele răspund. Astfel, este mai ușor să se exprime și să se dea glas anumitor situații dificile și conflicte morale care apar în viața de zi-cu-zi.

FOLOSIȚI DRAMA, JOCUL DE ROL ȘI CÂNTECELE

Puteți face apel la dramatizare, jocuri de rol sau chiar la un cântec potrivit ca și alternativă la spunerea de povești, mai ales atunci când doriți să comunicați evenimente și acțiuni importante.

Deschideți-vă zona de empatie

- Cum se poartă copilul dumneavoastră atunci când are reacții negative puternice? - Vă amintiți să fi făcut la rândul dumneavoastră așa ceva în copilărie?
- Încercați să simțiți cum se simte acesta în momente dificile. - Vă puteți aminti cum era pentru dumneavoastră ca și copil în situații similare?
- Exersați abordarea situațiilor dificile:
Care ar fi o reacție plauzibilă în anumite situații dificile? Spre exemplu, părinții trebuie să plece fără copil... Descrieți situații dificile tipice recurente și reacții tipice la astfel de situații. Care sunt sentimentele obișnuite ale diferiților parteneri? Ce strategie se poate dovedi de ajutor? Discutați și jucați jocuri de rol.
- Capacitatea de armonizare la ritmul, starea și trăirile copilului și de a exprima ce copilul exprimă, dar fără a-l imita direct, este un element cheie în comunicarea adult-copil în timpul copilăriei. Această capacitate apare în primul an de viață. Daniel Stern numește această capacitate drept „armonizare afectivă”:



„Dacă doar imitați un bebeluș, acest lucru arată că știți ce a făcut, nu și cum s-a simțit. Dar, pentru a lăsa bebelușul să cunoască că simțiți ce simte, trebuie să îi redați trăirile într-un alt mod. **Atunci bebelușul știe că este înțeles.**

Un exemplu: un bebeluș țipă de încântare, mama confirmă respectiva încântare gângurind sau strângând cu blândețe bebelușul la piept sau adaptându-și tonul vocii la țipătul bebelușului.

Exersați abilitatea de a răspunde cu empatie prin următoarele exerciții:

COPILUL TRIST

Interpretați expresia copilului din fotografie. Închideți ochii și încercați să vă imaginați care sunt sentimentele copilului, în ce stare este acesta.

Descrieți/jucați un joc de rol cu privire la modul în care dumneavoastră ați comunica cu copilul din fotografia de mai jos; puteți face acest lucru prin:

- expresia feței
- poziția corpului
- tonul vocii
- viteza cu care vorbiți
- contact vizual
- atingere



CITIREA FEȚEI:



Concentrați-vă pe diferitele fotografii care arată fețe de copii cu diferite expresii.

- Ce puteți citi pe ele?
- Ce tip de voce ați folosi pentru a vorbi cu aceste fețe?
- Arătați care ar fi probabil poziția corpului dumneavoastră când reacționați la expresiile de pe fețele la care vă uitați?

➤ **ÎN SPITAL** - Ce simte copilul din fiecare dintre fotografiile de mai jos? Descrieți-le. Interpretați abordarea adultului.



Analizați situațiile care se pretează celor 3 dialoguri

SITUAȚIA DE CONSOLARE:

Cum vă consolați copilul, ce anume îl consolează? Care dintre cele 3 dialoguri este predominant?

Un exemplu: Jack se juca cu uscătorul de păr și s-a rănit la un deget. A început să plângă și asta i-a atras atenția mamei. Ea s-a aplecat să îl ridice și l-a îmbrățișat cu amândouă mâinile. În același timp, i-a vorbit pe un ton blând, liniștindu-l cu o voce caldă și afectuoasă, repetându-i că este bine. Foarte curând Jack s-a calmat și a fost pregătit să asculte explicațiile mamei despre uscătorul de păr. Mama i-a spus lui Jack ce credea ea că s-a putut întâmpla, ce parte a uscătorului era ascuțită la capăt și l-a rănit la deget și că probabil îl doare foarte tare. Ea i-a explicat și cum se ține corect obiectul astfel încât nimeni să nu se rănească și care este scopul uscătorului de păr.



Vă puteți regăsi în această experiență?

Cât de des apar astfel de situații în legătură cu copilul dumneavoastră?

Puteți da un exemplu recent de o situație de consolare care s-a produs în legătură cu copilul dumneavoastră?

Cum ați reacționat?

Cum s-a simțit copilul?

Cum reacționează alte persoane pe care le cunoașteți față de copii în situații care necesită un comportament de consolare?



Puteți juca un joc de rol cu o situație care a avut loc în viața dumneavoastră și în care ați reușit să consolați pe cineva destul de bine? De ce are nevoie copilul de consolare?

Se întâmplă acest lucru și în viața de adult? Cum se simt adulții atunci când au nevoie de consolare și nu există nimeni care să le-o ofere?

Contactul corporal este important în aceste situații?

Puteți descrie pas-cu-pas cum credeți că ar trebui să se poarte cineva în situații de consolare, nu foarte grave, dar și foarte grave?

Ce dă cele mai bune rezultate cu copilul dumneavoastră?

Puteți recunoaște liniile de îndrumare utilizate în acest tip de situații?

Vi se pare că aveți un comportament natural și vă vine ușor să vă comportați într-o manieră care să consoleze?

ÎMPĂRTĂȘIREA DE EXPERIENȚE ÎNTR-O MANIERĂ JUCĂUȘĂ:

Fotografiile de mai jos arată un moment intim și jucăuș din viața bebelușului Jack alături de bunicul său.



Jack se distrează cu bunicul. Bunicul îl ține dragăstos în poală, păstrând un contact vizual intens, zâmbindu-i, vorbindu-i aprobator și strâmbându-se într-o manieră amuzantă. Vocea acestuia este pe un ton mai ridicat decât în mod normal, iar cuvintele sunt repetate încet, cu accentuarea clară a silabelor. Jack urmează în mod intenționat vocea și expresiile faciale ale bunicului. Răspunde la acestea cu propriile vocalizări. Râde și este plin de bucurie. Bunicul pune capăt acestui joc printr-o îmbrățișare caldă și un sărut.

Utilizați unele dintre întrebările de mai jos pentru ca grupul să exploreze și să prezinte povești/exemple personale:

- 1 Împărtășiți manifestări emoționale cu copilul dumneavoastră?
- 2 Cum faceți dumneavoastră acest lucru?
- 3 Cum vă simțiți în astfel de momente și cum se simte copilul?
- 4 Dacă copilul dumneavoastră este un bebeluș, ați remarcat cum copilul dumneavoastră face ochii mai mari atunci când vă răspunde la contactul vizual?
- 5 Dați semnificație sunetelor pe care bebelușul dumneavoastră le face?
- 6 Cum vă dați seama dacă bebelușul este interesat de ceva prin expresii non-verbale?
- 7 Ați remarcat cât de bine se înțeleg copiii cu bebelușii?
- 8 Cum vă transmite bebelușul de ce are nevoie, deși nu poate să vorbească?
- 9 De ce sunt atingerile și comunicarea non-verbală atât de importante pentru bebeluș?
- 10 Cum exprimați comunicarea non-verbală în relația cu bebelușul dumneavoastră - este plăcut pentru dumneavoastră?

- 11 Ce se poate comunica fără cuvinte și copiilor mai mari?
12 Credeți că comunicarea non-verbală persistă într-o anumită formă pe toată durata vieții?

VIZITA ÎN PARC:

Vizita lui Beth în parc, alături de tatăl ei Nigel:



Nigel: „Beth, o să te duc în parc. Ți place asta, nu-i așa? Ți place să te dai pe leagăn în parc? Dar de data asta trebui să fii mai atentă să nu cazi, așa cum ai făcut când ai fost cu unchiul Matthew, îți amintești? I-ai căzut din brațe când te ridica, da, așa ai făcut, îți amintești? Dar nu te-ai lovit.”

Odată ajunși în parc, Beth arată spre leagăne: „Beth merge...”

Nigel: Da, știu, abia aștepti. Lasă-mă să te așez mai întâi; spațiul e mic, iar costumul tău de iarnă te face așa de mare. Stai bine?”

Beth: „Da”, cu un zâmbet larg.

Nigel: „Putem să facem asta împreună. Ți dau vânt... Cred că o să mă dau și eu pe leagănul de lângă tine. Bun. Ce amuzant este. Acum zburăm amândoi, uraaaa! (Nigel spune acest lucru cu entuziasm în voce). Crezi că și păsările văd lumea așa cum o vedem noi acum? Păsările zboară, nu-i așa, zboară. Uite, o pasăre acolo, o vezi? Stă pe o bancă. Of, și-a luat zborul. Zboară la fel ca noi acum.”

Care dintre cele 3 dialoguri ICDP este predominant în conversația de mai sus?

NOTĂ: Fotografii ale situațiilor de interacțiune de zi-cu-zi, cum ar fi din timpul mesei, băii, la joacă, la plimbare, făcând temele, pot fi analizate destul de bine dacă faceți mai multe instantanee ale unei singure secvențe.

DAȚI EXPLICAȚII CU PRIVIRE LA TEMATICILE COTIDIENE



Puteți să vă ajutați copiii să își facă o imagine completă asupra lumii și să își îmbogățească experiențele dându-le explicații. Începeți de la o experiență concretă a copilului, remarcând ceva ce i-a atras atenția sau pornind de la un subiect de un interes aparte pentru acesta. Acest lucru impune să demonstrați sensibilitate față de inițiativele copilului și să petreceți timp elaborând pe marginea subiectelor de care copilul este interesat.

Obiectele uzuale oferă oportunități aproape nenumărate de a oferi explicații. Încercați să faceți corelații între obiecte și lucruri legate de acestea. Un exemplu: se poate spune copilului o poveste despre întregul proces al croșetării unui pulover de lână, pornind de la descrierea oii și terminând cu băiețelul care îl poartă.

Ați remarcat cum copiii joacă jocuri de rol cu situații reale? De ce credeți că fac acest lucru?

Copiii au nevoie să își reprezinte experiențele despre lume într-o manieră proprie. Este și un mod de a stăpâni o experiență dificilă sau amenințătoare. Un exemplu este Samuel, un băiețel de doi ani și jumătate, care s-a întors de la dentist și pune în scenă întreaga sesiune, dar de data aceasta cu el în rolul dentistului și ceilalți ca victime.

Ca și persoană de îngrijire sensibilă, trebuie să recunoașteți și să urmați această tendință a copilului dumneavoastră și să îi susțineți predispoziția pentru dramatizare și rejucarea realității.

STABILIREA LIMITELOR:

Cum reacționează copilul dumneavoastră atunci când încercați să stabiliți anumite limite comportamentului acestuia? Iată un exercițiu de făcut cu ceilalți:

Puteți să vă împărtășiți propriile experiențe de succes sau mai puțin reușite în stabilirea limitelor? Ce a dat roade și ce nu a funcționat cu copilul dumneavoastră? Fiecare participant trebuie să facă pereche cu persoana de lângă el și să îi spună povestea. Împărțiți-vă pe perechi.

Care este cel mai bun mod de a reglementa comportamentul copilului?

Ce se întâmplă atunci când acest lucru se face doar într-o manieră negativă? Toți am trecut prin asta - cum se simte copilul și cum se simte adultul atunci când sunt prea multe comenzi negative date pe un ton ridicat?

Cum vă simțiți ca adulți atunci când vi se spune în mod constant ce aveți de făcut?

Diferă acest lucru foarte mult la copii? Cum se pot stabili limite într-o manieră pozitivă cu copiii foarte mici?

Cum facem acest lucru mai târziu, când aceștia au învățat deja să vorbească?

Dacă nu suntem obișnuiți cu reglementarea pozitivă, cum putem începe să schimbăm ciclul negativ într-unul cu o conotație mai pozitivă?



Stabilirea limitelor cu bebelușii este ușoară. Ce se întâmplă când aceștia încep să meargă și au așa-numitele „tantrumuri”? Cum faceți față situațiilor conflictuale? Cum controlați un copil? Cum faceți dumneavoastră asta? Ce dă roade pentru dumneavoastră?

Este suficient să vorbiți și să explicați? De ce mai avem nevoie pentru a stabili limite clare? De ce este nevoie să stabilim limite până la urmă?

Ce înseamnă în practică să dăm o alternativă pozitivă atunci când trebuie să întrerupem o activitate? Dați propriile exemple.

Luați opinia copilului dumneavoastră în serios atunci când discutați despre de ce ceva nu este permis? De ce este consecvența comportamentului adultului atât de importantă în stabilirea limitelor?

Ce ați făcut atunci când copilul dumneavoastră a lovit un alt copil?

Ce faceți cu un copil care spune întotdeauna „nu” la majoritatea lucrurilor pe care i se spune să le facă? Cunoașteți un astfel de copil?

Ce tip de comportament al adultului elimină capacitatea copilului de a face lucruri singur și de a deveni independent? Cum putem stimula deprinderea lucrurilor și independența copiilor? Cum putem învăța cel mai bine copiii să învețe să facă lucrurile singuri?

PROIECTUL DE JOACĂ:

Priviți fotografiile care ilustrează un proiect de joacă și creați dialogul între adult și copil. Care este cea mai bună modalitate de a vă îndruma copilul într-un proiect de joacă? Dați un exemplu despre cum faceți acest lucru.



AJUTOR LA SPĂLAT

- Vă implicați copiii în treburile gospodărești? Iată un exercițiu de făcut cu ceilalți din grupul de lucru:

Lilly este o fetiță care abia a început să meargă. A observat că mama ei spăla. A vrut să i se alăture.



Construiți un dialog detaliat pentru situația dintre Lilly și mama ei; ce ar fi putut să spună mama și cum s-ar fi exprimat și cum ar fi „vorbit” copilul cu mama chiar dacă nu poate încă să vorbească. Discutați cu persoana de lângă dumneavoastră și faceți un joc de rol împreună; unul dintre dumneavoastră este copilul, iar celălalt mama.

1. Care dintre liniile de îndrumare reies natural din jocul de rol?
2. Care a fost predominantă, dacă a existat așa ceva?
3. Situația se pretează în mod natural anumitor linii de îndrumare - sunteți de acord cu acest lucru?
4. Explicați cum se pretează liniile de îndrumare 8, 4 și 6 situației?
5. Prezentați-ne o experiență cu copilul dumneavoastră, din ultimele zile, în care dumneavoastră și copilul dumneavoastră ați făcut lucruri împreună.

Copilul participă la activitățile zilnice? Există situații de zi-cu-zi care sunt dificil de făcut împreună cu copilul, deși ați vrea să puteți să le faceți?

Credeți că vorbiți mult în timpul în care copilul vă ajută sau preferați să demonstrați ce trebuie făcut și să folosiți mai puține cuvinte? Credeți că ar trebui să existe un echilibru între a arăta și a face? Ce funcționează cel mai bine? Vi se pare ușor să fiți răbdător și să așteptați copilul să încerce și să facă ce vrea să facă singur? Dacă copilul se împotmolește, îl ajutați să găsească o cale de a-și continua activitatea? Cum vă lăudați copilul atunci când vă ajută?

Analizați dacă folosiți abordarea „schelei”.

Gândiți-vă la o situație recentă în care ați oferit ajutor într-un proiect al copilului.

Reflecțați:

- Ați început pornind de la un interes manifestat de copilul dumneavoastră? Credeți că este important ca înainte de toată să urmați interesele copilului?
- Ați planificat proiectul pas cu pas împreună cu copilul dumneavoastră? Cum ați folosit abordarea „schelei”?
- Ați putut să vă adaptați la nivelul copilului dumneavoastră astfel încât să îi puteți ghida acțiunile?
- V-ați însoțit acțiunile de explicații?
- Ce ați făcut pentru a „extinde” abilitatea copilului și mai mult?
- Ați discutat cu copilul etapele implicate pentru a atinge scopul activității?

Analizați interacțiunea realizând profilurile de interacțiune

- Descoperiți care este propriul dumneavoastră stil de îngrijire realizând un profil de interacțiune pe baza scării Likert: observați, evaluați și punctați interacțiunile dumneavoastră folosind cele 8 linii de îndrumare ca și criterii. Marcați în ce măsură puneți în practică fiecare linie de îndrumare.

Puteți face acest lucru după cum urmează: luați câte o linie de îndrumare pe zi. Citiți-o de dimineață, iar seara încercați să vă amintiți ziua și timpul petrecut cu copilul - a fost linia de îndrumare prezentă și în ce măsură?

Ziua următoare luați o altă linie de îndrumare și repetați procesul și așa mai departe în fiecare zi până când ați finalizat profilul de interacțiune.

După câteva luni, realizați un alt profil și comparați-le.

- Faceți înregistrări video cu dumneavoastră interacționând cu copilul. Alegeți situații cotidiene obișnuite, cum ar fi masa, joaca, îmbrăcatul, etc. Analizați-vă interacțiunile din înregistrări - realizați-vă profilul de interacțiune.
- Realizați un profil de interacțiune așa cum credeți că copilul dumneavoastră ar face unul pentru dumneavoastră.
- Realizați un profil de interacțiune al propriilor părinți în legătură cu modul în care credeți că aceștia au interacționat cu dumneavoastră când erați copil.
- Exersați recunoașterea celor 8 linii de îndrumare din mostrele video și realizați profiluri de interacțiune:

Atunci când aveți posibilitatea, utilizați o cameră video pentru a filma interacțiuni adult-copil și a vă colecta propriile mostre de interacțiune: priviți scurtele secvențe de situații de interacțiune și analizați-le singur și/sau discutându-le în grup din punctul de vedere al calității celor 3 dialoguri (emoțional, de înțelegere și de reglementare).

Puteți exersa realizarea profilurilor de interacțiune pe baza mostrelor video cu situații de comunicare persoană de îngrijire - copil în diferite situații și puteți compara diferitele stiluri de interacțiune.

➤ GĂTIND

Jucați un joc de rol cu situația din fotografii:



1. Împărțire pe 2 grupuri. Sarcina fiecărui grup este să creeze un dialog pentru interacțiunea ilustrată în fotografii și să joace un joc de rol pe baza acestuia. În timp ce primul grup joacă jocul de rol, celălalt grup realizează un profil de interacțiune pe baza prestației din jocul de rol (utilizând cele 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune). După aceea, un purtător de cuvânt al grupului prezintă profilul, care este discutat de toți cei din grup.
2. În următorul joc de rol, un participant va fi persoana de îngrijire, iar celălalt copilul. Aceștia pun în scenă o situație dificilă pe care o aleg pentru a ilustra o posibilă modalitate de abordare a acesteia. Jocul de rol este apoi analizat de participanți.
Notă: Dacă este disponibilă o cameră video, este bine ca jocul de rol să fie filmat și urmărit ulterior de câteva ori pentru o analiză când mai corectă.

Prezentul document face parte dintr-o serie de materiale în legătură cu cursul de formare ICDP:

- 1 Prezentarea ICDP, un manual pentru facilitatori, Karsten Hundeide
- 2 „Și eu sunt o persoană”, o broșură pentru persoanele de îngrijire cu 8 linii de îndrumare pentru o bună interacțiune
- 3 „Document pentru facilitatori”, însoțit de materialul "Instrumente pentru Facilitatori”
- 4 „Document pentru formatori”, însoțit de materialul "Instrumente pentru Formatori”
- 5 Un set de documente despre contextul teoretic ce a stat la baza programului
- 6 „Programul ICDP aplicat în diferite contexte”, lucrări privind ICDP în unități preșcolare, școlare, ICDP în contextul traumei
- 7 „Document de evaluare”, sugestii de monitorizare și evaluare a programului

Suportul de curs al ICDP este conceput pentru a fi distribuit doar celor care sunt în curs de formare de către ICDP.

ICDP este rezultatul muncii unei echipei internaționale care a demarat dezvoltarea programului de formare în anul 1985, sub conducerea profesorului norvegian Karsten Hundeide. O organizație de sine-stătătoare nu a fost înființată decât în anul 1992, când a fost înregistrată ca și fundație privată în Oslo, cu obiectivul de a contribui la dezvoltarea copiilor și tinerilor. Crezul ICDP este să ofere îngrijire umană prin activarea empatiei și educarea persoanelor de îngrijire și copiilor acestora în egală măsură. Activitatea ICDP are la bază principiile enunțate în Convenția ONU privind Drepturile Copilului. ICDP poate participa direct sau indirect la activitățile derulate de alte organizații umanitare care au obiective corespondente.

În anul 1992, programul ICDP a fost evaluat pozitiv de Organizația Mondială a Sănătății (OMS). Programul a fost ulterior adoptat, iar documentul a fost publicat de OMS.

În multe dintre țările în care ICDP este implementat, există o strânsă cooperare cu UNICEF.

ICDP oferă programe de formare pentru persoane fizice, organizații guvernamentale sau ONG-uri în numeroase țări, printre care Norvegia, Danemarca, Suedia, Finlanda, Portugalia, Anglia, Rusia, Ucraina, Bosnia, Macedonia, Portugalia, Indonezia, Columbia, Argentina, Paraguay, Brazilia, El Salvador, Guatemala, Mexic, Angola, Mozambic, Malawi, Africa de Sus, Zimbabwe, Lesotho, Japonia, India, SUA și Australia. În multe țări ICDP a fost implementat pe scară largă, spre exemplu în Norvegia, Suedia, Macedonia, Angola, Mozambic, Columbia, El Salvador și Brazilia.

Adrese de e-mail: icdp@icdp.no lailah@icdp.info

Tel. +44 (0)1923 230121

Număr de înregistrare ca și organizație caritabilă 92/04227 Nr. org. 971259906 N

Pagină web: www.icdp.info